

DOZİMETRE KULLANMA TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
NUK_T_01	25.12.2019	10.01.2023	RV01	4

“Revizyon Tarihi”

“Açıklama”

“Revizyon No”

10.01.2023

Hastane logosu değiştirildi.
TEMOS standartları doğrultusunda, tüm maddeler gözden geçirildi.
Doküman numaraları değiştirildi.

1

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Nükleer Tıp Ana Bilim Dalı Başkanı	Kalite Koordinatörü	Hastaneler Yönetim Kurulu Başkanı

DOZİMETRE KULLANMA TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
NUK_T_01	25.12.2019	10.01.2023	RV01	4

1. AMAÇ

Bu talimatın amacı, Radyasyonlu alanlarda çalışan radyasyon görevlisi tüm personelin (devlet personeli ve hizmet alımı personeli) maruz kaldığı radyasyon dozunu tespit edebilmek için kullanılan kişisel dozimetrelerin doğru kullanılmasını sağlamak ve radyasyona maruz kalan personelin kullandığı dozimetrelerin Nükleer Düzenleme Kurulu'nun (NDK) yetkilendirdiği firmalar tarafından periyodik radyasyon kontrollerinin yaptırılması için bir yöntem belirlemektir.

2. KAPSAM

İyonize radyasyon kaynakları ile çalışan tüm çalışanları kapsar.

3. KISALTMALAR

OSLD: Optik Uyarımlı Lüminesans

DozimetreTLD: Termolüminesans Dozimetre

NDK: Nükleer Düzenleme Kurulu

4. TANIMLAR

Dozimetre: Radyasyon kaynakları ile çalışan kişilerin maruz kaldığı radyasyon dozunun belirlenmesi için kullanılabilecek izleme cihazlarına denir.

5. SORUMLULAR

Radyasyon Güvenliği Birimi

Radyasyonlu Alanlar İçin Hizmet Alımı Yapılan Firma Yetkilileri
Radyasyonlu Alanlarda Çalışan Tüm Radyasyon Görevlileri

6. FAALİYET AKIŞI:

6.1. Dozimetre Kullanımı

- 6.1.1. Çalışanlar üzerinde kendi adlarının yazılı olduğu dozimetreyi kullanırlar. Dozimetre başkası tarafından kullanılmaz.
- 6.1.2. Çalışanlar dozimetreyi önlüğünün sol üst cebinin üzerine takarlar. Dozimetrenin üzeri kalem, pens, gözlük, bloknot ile kapatılmaz.
- 6.1.3. Kurşun önlük kullanılıyorsa dozimetre kurşun önlüğün altına, göğüs hizasına yani önlük ile vücut arasına yerleştirilir. Eğer çift dozimetre kullanılıyorsa, çalışanın almış olduğu radyasyon dozunun takibi için dozimetrenin biri kurşun önlük içerisine, diğer dozimetre de ortamdaki radyasyon dozunu ölçmek için kurşun önlük dışına yerleştirilir.
- 6.1.4. Dozimetrenin bel, bilek veya baş bölgesinde kullanılması durumunda, ilgili personel bu durumu yazılı olarak Radyasyon Güvenliği Birimine bildirir.
- 6.1.5. Doğru değerlendirmenin yapılabilmesi için: Dozimetre yalnızca çalışılan radyasyon alanı içinde kullanılır. Dozimetre asit, buharlı, nemli, ıslak, aşırı sıcak ve soğuk ortamlarda bırakılmaz.
- 6.1.6. Dozimetre ancak yeni film, dedektör, kristal vb. takmak için yetkilendirilmiş, hastane ile anlaşması olan firma tarafından açılabilir. Bu nedenle çalışan dozimetreyi kendisi açamaz. Dozimetredeki film üzerine yazı yazılmaz, flaster, seloteyp, ataç, toplu iğne gibi materyaller doğrudan dozimetre üzerine uygulanmaz.
- 6.1.7. Dozimetreler bilerek ve isteyerek direkt radyasyona maruz bırakılmaz. Dozimetre kontamine olduğu veya yanlışlıkla ışımlandığı durumlarda Radyasyon Güvenliği Birimi bilgilendirilir. Personel, hizmet

DOZİMETRE KULLANMA TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
NUK_T_01	25.12.2019	10.01.2023	RV01	4

alımı kapsamında çalışıyor ise firmanın dozimetre hizmeti aldığı kuruluşa durumu bildirir, yapmış olduğu yazışma örnekleri, resmi yazı ile Radyasyon Güvenliği Birimine iletilir.

- 6.1.8.** Çalışanın görevden ayrılması veya dozimetre kullanmayacağı başka bir birime geçmesi halinde, dozimetresini sorumlu firmaya iade edilmek üzere Radyasyon Güvenliği Birimine teslim eder. Teslim edilmemesi durumunda oluşacak kamu zararından kullanıcı sorumlu tutulur. Personel hizmet alımı kapsamında çalışıyor ise yapılan değişiklik resmi yazı ile Radyasyon Güvenliği Birimine iletilir.
- 6.1.9.** Dozimetresini kaybeden ve kaybettiği dozimetresini tekrar bulan personel bu durumu Radyasyon Güvenliği Birimine yazılı olarak bildirir. Dozimetresini kaybeden personele teknik şartnamede belirtilen tutarda cezai işlem uygulanır. Personel hizmet alımı kapsamında çalışıyor ise bu durum firma yetkisindedir.
- 6.1.10.** Radyasyon Güvenliği Komitesinin almış olduğu karar gereğince kamuda görev yapan personeller;
- 6.1.10.1.** Dozimetre kullanan personelin iki dönem üst üste dozimetresini almaması durumunda Radyasyon Güvenliği Birimi tarafından dozimetre iptali yapılır.
- 6.1.10.2.** İdare tarafından dozimetre kullanan çalışanlara dozimetre değişim periyot bilgisi verilir. Çalışanlar bilgilendirme sonrası 10 gün içerisinde kullanmış oldukları eski periyot (2 aylık) dozimetrelerini Radyasyon Güvenliği Birimine getirirler ve imza karşılığında yeni dozimetrelerini alırlar.
- 6.1.11.** Dozimetre kullanan personeller çalışma saatleri dışında dozimetrelerini radyasyondan uzak, güvenli bir alanda muhafaza ederler. Dozimetreler hiçbir zaman hastane dışına çıkarılmaz. Personellerin izinleri periyot değişim dönemlerine denk geldiği takdirde değişim ve ölçümlerin yapılabilmesi için dozimetrelerini Radyasyon Güvenliği Birimine bırakırlar.
- 6.1.12.** Hizmet alımı kapsamında çalışan radyasyon görevlisi personellerin doz sonuçları her periyot sonunda Radyasyon Güvenliği Komitesine resmi yazı ile bildirilir.

6.2. Dozimetre Kontrolü

- 6.2.1** Dozimetreler sorumlu firma tarafından hastaneye gönderilir. Firmadan gelen zarf içinde dozimetrenin seri numarası-isim ve bir ay önceki ölçüm sonuçlarını belirten bir rapor bulunur. Radyasyon Güvenliği Birimi tarafından kullanıcılara imza karşılığında doz sonucu tebliğ edilerek, eski periyod dozimetresi alınıp yeni periyod dozimetresi yine imza karşılığında kullanıcıya teslim edilir. İlk defa dozimetre kullanacak personeller için gerekli bilgiler verilir, **“Dozimetre Kullanım Talimatı”** okutulup imzaları alınır.
- 6.2.2.** Dozimetrelerin içerisindeki OSLD-TLD' ler dozimetre hizmeti veren firma görevlileri tarafından yenisi ile değiştirilir.
- 6.2.3.** Radyasyon Güvenliği Birimi, dozimetrelerin sonucuna göre personelin radyasyona maruziyet durumunu inceler. Çalışanın dozimetre sonucu NDK'nın **“Kişisel Dozimetre Kullanımına İlişkin Kılavuz”**unda belirlenen doz limitinden (2mSv/ay) yüksek okunmuş ise radyasyon alan personelin radyasyona maruz kalma nedeni araştırılır, hastane ile anlaşması olan firma tarafından gönderilen **“Doz Araştırma İnceleme Formu”** çalışan ve Radyasyon Güvenliği Birimi tarafından doldurularak dozimetre ile birlikte, NDK'ya gönderilmek üzere Radyasyon Güvenliği Birimine iletilir. Durum bilinçsiz cihaz kullanımından ya da başka nedenlerden kaynaklanıyor ise bu konularda gerekli eğitim tekrar verilerek Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği'ne uygun tedbirler alınır.
- 6.2.4.** Dozimetre sonucu doz limitinden (2mSv/ay) yüksek okunmuş personel hizmet alımı kapsamında çalışıyor ise, **“Doz Araştırma İnceleme Formu”** çalışan ve radyasyondan korunma sorumlusu tarafından doldurularak, NDK'ya gönderilmek üzere dozimetre hizmeti alınan firmaya iletilir. Durumla ilgili Radyasyon Güvenliği Komitesi bilgilendirilir ve düzenlenen araştırma inceleme formu Radyasyon Güvenliği Birimine iletilir. Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği'ne uygun tedbirler alınır.
- 6.2.5.** Bir ay önceki ölçümlerde aylık radyasyon miktarı 20mSv üzerinde çıkan personel bir ay boyunca

DOZİMETRE KULLANMA TALİMATI

Doküman No:	İlk Yayın Tarihi:	Revizyon Tarihi:	Revizyon No:	Toplam Sayfa Sayısı:
NUK_T_01	25.12.2019	10.01.2023	RV01	4

radasyon almayacağı işlerde görevlendirilir.

6.2.6. Radasyon alanında çalışan kurum personelleri; doz sonuçlarını, hizmet alımı işini yürüten Firma internet adresi üzerinden öğrenebilirler. Bu adresin ana menüsünde bulunan 'Online Doz Takip' butonu işaretlendiğinde üyelik formu doldurulur. Firma yetkilisi tarafından onay verildikten sonra tüm doz sonuçlarını görebilirler. Bu kapsamda doz takibi ile ilgili tüm sorumluluk dozimetre kullanan çalışana aittir.

7. İLGİLİ DOKÜMANLAR

- 7.1.** Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radasyon Doz Limitleri Ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik
- 7.2.** Radasyon Güvenliği Yönetmeliği
- 7.3.** Kişisel Dozimetre Kullanımına İlişkin Kılavuz
- 7.4.** Doz Araştırma İnceleme Formu